

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-12-22
Besvaras senast
2018-01-30

Till utrikesminister Margot Wallström (S)

2017/18:301 Situationen för civilsamhällets organisationer i Turkiet

Sverige prioriterar i sin utrikespolitik mänskliga rättigheter och demokrati. Många förväntar sig därför att regeringen ska öka trycket gentemot Turkiet när utvecklingen nu tydligt går i fel riktning. I juli 2017 greps den svenske medborgaren Ali Ghavari utanför Istanbul när han deltog i utbildning kring mänskliga rättigheter i arrangemang av Amnesty International. Tysklands president och kristdemokraten Angela Merkel uttalade tydligt att gripandena, som även drabbade en tysk medborgare, var ”fullständigt orättfärdiga” – ett klarspråk vi även hade önskat från den svenska regeringen. Gharavi frisläpptes i oktober mot borgen. Han är bara en av många som drabbats av den turkiska regimens attacker på civilsamhället och dess organisationer.

I juli 2016 gjordes ett misslyckat kuppöversök under knappt ett dygn, och 265 människor dog och 1 440 skadades i samband med kuppöversöket. Kuppöversöket anses ha initierats av en fraktion inom militären, men det är fortfarande oklart vad som hände.

Enligt Amnesty har nu över 100 000 offentliganställda, inklusive läkare, akademiker, lärare och poliser sparkats från sina jobb i en stor utrensning efter kuppöversöket.

Erdogan anser att den tidigare bundsförvanten och ledaren för den så kallade Gülenrörelsen, Fethullah Gülen, ligger bakom militärkuppen och söker slå mot alla som anses ha någon koppling till honom och hans rörelse. Det kan vara helt obegripliga anledningar som saknar all grund i verkligheten som människor beskriver, när de sagts upp från sina jobb och i dag saknar försörjning. Hela familjer har drabbats och står utan möjlighet att få ett jobb.

Efter den kritiserade folkomröstningen om presidentens makt som ägde rum i april 2017 har situationen för människorättsaktivister och journalister förvärrats ytterligare. Folkomröstningen syftade till att driva igenom en ny författning där presidenten ger sig själv mer makt. Detta har kritiserats i många medier.

Det spända politiska läget påverkar bland annat yttrande-, press- och organisationsfrihet men också situationen vad avser mänskliga rättigheter. Committee to Protect Journalists (CPJ) skriver i sin senaste rapport i december i år att Turkiet är ett av de länder som fångslar flest journalister. Sedan 1992 har enligt CPJ hemsida 1 271 journalister mördats i Turkiet. Enligt Reportrar

utan gränser hamnade Turkiet på plats 151 av 180 i pressfrihetsindex år 2016. Här måste Sverige och EU höja rösten och göra mer för att stoppa tystandet av journalister.

Det interna förtrycket i Turkiet förvärras kontinuerligt. Med hjälp av antiterrorlagstiftning stryps den fria tillgången till information. Tillgången till sociala medier som Facebook, Twitter och Youtube har begränsats, liksom internet. Kritiska journalister har trakasserats, förlorat sina jobb och hamnat i fängelse. Oberoende medier och civilsamhällesorganisationer har fått problem med skattemyndigheterna, och med domstolarnas hjälp kastas meningsmotståndare och journalister i fängelse.

Vid sidan av journalister och olika civilsamhällesorganisationer som arbetar för mänskliga rättigheter drabbas även de fackliga organisationer som finns i Turkiet. Deras rättigheter har fått ta flera steg tillbaka de senaste åren. De fackligt aktiva som sitter fängslade måste få rättssäkra rättegångar. Flera har fått sina pass beslagtagna så att de inte kan resa. Det är näst intill omöjligt att engagera sig fackligt i Turkiet numera.

Hbtq-personer fängslas också, enligt UD:s MR-rapport, med hänvisning till ”allmän moral”, och deras möjlighet att organisera sig är begränsad.

Nu måste fler internationella ledare tala klarspråk och lyfta frågan om grundläggande mänskliga fri- och rättigheter i Turkiet. Vi kan inte acceptera att det fängslas demokratiaktivister, fackföreningsledare, journalister i ett land som vill bli medlem i EU. Frågan är vad Sverige gör och vad man kan göra mer.

Med anledning av det som har framförts är mina frågor till utrikesminister Margot Wallström:

1. Vad avser utrikesministern att göra för att stödja framför allt journalister, fackligt aktiva, hbtq-personer, akademiker och aktiva i civilsamhällesorganisationer för mänskliga rättigheter?
2. På vilket sätt tänker ministern i Sverige och i internationella sammanhang arbeta för att internationell terrorlagstiftning inte ska användas av regimer i syfte att förtrycka sin egen befolkning?

3. På vilket sätt tänker ministern i Sverige och i internationella sammanhang arbeta för att stödja Turkiets rättsliga processer så att de kan harmoniseras med internationella konventioner?

.....

Désirée Pethrus (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander